

NHÂN VIÊN LÀM NGÀNH MAY LẤY LẠI TIỀN LƯƠNG CHỨA THANH TOÁN CỦA QUÝ VỊ VỚI VĂN PHÒNG ỦY VIÊN LAO ĐỘNG CALIFORNIA (CALIFORNIA LABOR COMMISSIONER'S OFFICE)



Văn Phòng Ủy Viên Lao Động,

còn gọi là Cục Thi Hành Tiêu Chuẩn Lao Động - Division of Labor Standards Enforcement (DLSE), là một phần của Bộ Quan Hệ Công Nghiệp California (California Department of Industrial Relations). Văn Phòng Ủy Viên Lao Động là cơ quan thuộc tiểu bang sẽ quyết định về khiếu nại tiền lương chưa thanh toán của quý vị. Văn phòng sẽ thi hành các tiêu chuẩn lao động tối thiểu để bảo đảm người lao động không được phép làm việc trong tình trạng dưới tiêu chuẩn và bất hợp pháp. Văn phòng cũng bảo vệ các chủ lao động khi họ phải cạnh tranh với các chủ lao động khác đã không tuân theo pháp luật.

QUÝ VỊ KHÔNG CẦN SỐ AN NINH XÃ HỘI HOẶC GIẤY TỜ NHẬN DẠNG ĐỂ NỘP KHIẾU NẠI.

QUÝ VỊ CÓ THỂ NỘP KHIẾU NẠI BẤT KỂ TÌNH TRẠNG DI TRÚ.

QUÝ VỊ KHÔNG CẦN CÓ LUẬT SƯ VÀ ỦY VIÊN LAO ĐỘNG SẼ CUNG CẤP THÔNG DỊCH VIÊN NÓI NGÔN NGỮ CỦA QUÝ VỊ.

VĂN PHÒNG ỦY VIÊN LAO ĐỘNG THI HÀNH LUẬT LAO ĐỘNG THÔNG QUA CÁC CƠ QUAN SAU ĐÂY:

CƠ QUAN PHÁN XÉT KHIẾU NẠI TIỀN LƯƠNG xem xét và quyết định các khiếu nại cá nhân về tiền lương chưa thanh toán và các vi phạm luật lao động khác.

CƠ QUAN PHÁN XÉT KHIẾU NẠI TIỀN LƯƠNG CỦA NGÀNH MAY xem xét và quyết định các khiếu nại của thợ may theo Đạo Luật Bảo Vệ Nhân Viên Ngành May ("Garment Worker Protection Act") được biết đến là "AB 633."

CỤC THI HÀNH HIỆN TRƯỜNG (BOFE) điều tra các báo cáo về việc chủ lao động không trả lương tối thiểu, lương làm thêm giờ hoặc tiền ăn và nghỉ giải lao cho các nhóm nhân viên. BOFE cũng điều tra các khiếu nại đối với chủ lao động về vi phạm bảo hiểm lao động, thuê mướn trẻ em, lưu giữ hồ sơ, giấy phép, và luật đăng ký.

CƠ QUAN PHỤ TRÁCH DỰ ÁN CÔNG điều tra các vi phạm luật lao động đối với các dự án xây cất công cộng. "Tiền lương thịnh hành" là tiền lương bắt buộc và cao hơn lương tối thiểu của Tiểu Bang dành cho người lao động làm việc cho đa số các dự án xây cất công cộng.

CƠ QUAN ĐIỀU TRA KHIẾU NẠI VỀ TRẢ THÙ điều tra các khiếu nại về trả thù. Hành động "trả thù" xảy ra khi chủ lao động đột nhiên sa thải hoặc giảm giờ, giảm lương của một nhân viên bởi vì nhân viên đó đã thực thi các quyền lao động của mình.

CƠ QUAN THI HÀNH PHÁN QUYẾT giúp người lao động lấy lại tiền lương của họ sau khi Ủy Viên Lao Động xác định rằng chủ lao động nợ tiền lương của họ.



Các nhân viên làm cho hãng may mà không được trả lương có thể nộp khiếu nại về **người thầu** của họ, cũng như các **hãng xưởng** mà họ may cho. Trong vài trường hợp, những **cửa tiệm bán lẻ** cũng có thể phải chịu trách nhiệm cho số lương mà nhân viên ngành may không được trả. Dựa theo luật tiểu bang California, những hãng xưởng và cửa tiệm bán lẻ là "người bảo chứng" và phải bảo đảm là nhân viên ngành may phải được trả lương.

VI PHẠM CÁC LUẬT BẢO VỆ LAO ĐỘNG CĂN BẢN NHƯ KHÔNG TRẢ LƯƠNG TỐI THIỂU VÀ LƯƠNG THÊM GIỜ ĐƯỢC GỌI LÀ **TRỘM CẤP TIỀN LƯƠNG**. NẾU QUÝ VỊ BỊ TRỘM CẤP TIỀN LƯƠNG, HÃY KHIẾU NẠI VỚI ỦY VIÊN LAO ĐỘNG.

LÀM SAO ĐỂ LẤY LẠI TIỀN LƯƠNG CHƯA THANH TOÁN



1

CHUẨN BỊ KHI GỬI KHIẾU NẠI

KIỂM TRA THỜI HẠN

- Quý vị phải gửi khiếu nại những vi phạm về tiền lương tối thiểu, lương làm thêm giờ, trừ lương bất hợp pháp hoặc không thanh toán tiền hoàn trả trong vòng **ba năm**.
- Quý vị phải gửi khiếu nại dựa trên lời hứa của chủ lao động trả lương hơn lương tối thiểu trong vòng **hai năm**.
- Quý vị phải gửi khiếu nại dựa trên văn bản hợp đồng trong vòng **bốn năm**.

TÌM KIẾM

Thu thập bất kỳ tài liệu nào sau đây quý vị phải để chứng minh cho khiếu nại của quý vị:

- Tên, địa chỉ, và số điện thoại của người chủ.
- Bảng số xe của người chủ.
- Hồ sơ hoặc ghi chú còn nhớ được về ngày và giờ quý vị đã làm. Quý vị có thể sử dụng bất cứ bản ghi chú hoặc lịch trình cá nhân nào của mình.
- Photo copy của các phiếu lương.
- Các phiếu may (garment tags), nhãn hiệu và số RN.
- Các thông tin về sản xuất hoặc chuyên chở.
- Các kiểu mẫu thiết kế.



LUẬT LAO ĐỘNG CALIFORNIA BẢO VỆ TẤT CẢ NHÂN CÔNG, BẤT CHẤP TÌNH TRẠNG DI TRÚ. VĂN PHÒNG ỦY VIÊN LAO ĐỘNG SẼ KHÔNG HỎI QUÝ VỊ VỀ TÌNH TRẠNG DI TRÚ HOẶC BÁO CÁO TÌNH TRẠNG DI TRÚ CỦA QUÝ VỊ ĐẾN CÁC CƠ QUAN KHÁC CỦA CHÍNH PHỦ.



2 GỬI KHIẾU NẠI

Điền đơn “Khiếu Nại Bước Đầu của Ngành May” (Garment Initial Claim) có ở bất cứ Văn Phòng Ủy Viên Lao Động và qua trang mạng của cơ quan (www.dir.ca.gov/dlse). Văn Phòng của Ủy Viên Lao Động ở Los Angeles sẽ nhận và quyết định hồ sơ khiếu nại. Để được giúp đỡ, xin gọi cho văn phòng ở số (213) 620-6330 hoặc đến 320 W. 4th Street, Suite 450, Los Angeles, California 90013.

Nếu quý vị đến Văn Phòng ở Los Angeles, Phó Ủy Viên Lao Động (“Deputy”) sẽ phỏng vấn quý vị ngay và sẽ giúp quý vị điền đơn. Nếu quý vị đến một Văn Phòng Ủy Viên Lao Động khác, Người Phó Ủy Viên Lao Động ở Los Angeles sẽ hẹn ngày phỏng vấn quý vị qua điện thoại để giúp quý vị điền đơn khiếu nại. Nếu một người hỗ trợ của một tổ chức giúp quý vị điền đơn khiếu nại và gửi đi thì Phó Ủy Viên sẽ dàn xếp để phỏng vấn tiếp với quý vị.

Một khi đã nộp khiếu nại, người Phó Ủy Viên được chỉ định cho khiếu nại của quý vị sẽ nhận ra thêm những bị cáo khác, kể cả các hãng xưởng và cửa hàng bán lẻ mà quý vị đã may hàng cho. Người Phó Ủy Viên sẽ thông báo với tất cả các bị cáo liên quan đến khiếu nại của quý vị và đòi hỏi nhà thầu phải cung cấp các giấy tờ liên quan đến khiếu nại của quý vị. Quý vị có thể yêu cầu coi các giấy tờ đó bằng cách liên lạc với người Phó Ủy Viên của quý vị. Quý vị cũng có thể yêu cầu Ủy Viên Lao Động thu thập các giấy tờ từ các bị cáo khác. Cập nhật bất kỳ thay đổi nào về địa chỉ hoặc số điện thoại của quý vị với Phó Ủy Viên qua văn tự. Quý vị phải tham dự buổi họp dàn xếp và buổi xét xử, nếu không khiếu nại của quý vị sẽ bị bác bỏ.

3

THAM DỰ BUỔI HỌP DÀN XẾP

Đa số các khiếu nại đều đưa đến buổi họp dàn xếp. Trong buổi họp này, Phó Ủy Viên Lao Động sẽ giúp quý vị và chủ lao động bàn thảo một cơ hội để thỏa thuận dàn xếp cho khiếu nại của quý vị. Bất kỳ lúc nào trong buổi họp này quý vị đều có thể yêu cầu được nói chuyện riêng với Phó Ủy Viên Lao Động. Nếu quý vị không đạt được thỏa thuận dàn xếp trong buổi họp, thì khiếu nại của quý vị được chuyển sang xét xử.

THỎA THUẬN DÀN XẾP:

Khi đồng ý với **THỎA THUẬN DÀN XẾP**, quý vị đã đồng ý giải quyết cho khiếu nại của mình bằng cách chấp thuận đề nghị của bị cáo thanh toán một số tiền có thể ít hơn số tiền đầy đủ trong khiếu nại của quý vị. Nếu khiếu nại của quý vị có nhiều bị cáo, quý vị có thể nhận được thỏa thuận dàn xếp với một hoặc nhiều bị cáo khác nhau, nhưng vẫn có thể tiếp tục khiếu nại đến những bị cáo khác mà họ không phải là một phần của cuộc thỏa thuận dàn xếp. Chấp thuận hay không một đề nghị dàn xếp là một quyết định quan trọng. Quý vị có thể xem xét các điểm sau đây trước khi ra quyết định.

- **TẠI SAO LẠI CHẤP NHẬN ĐỀ NGHỊ DÀN XẾP?** Khiếu nại của quý vị được giải quyết ngay và quý vị có thể nhận được thanh toán lương sớm hơn. Quý vị loại bỏ được rủi ro bị thua tại phiên xét xử. Nếu quý vị không dàn xếp và tiếp tục khiếu nại, có khả năng là chủ lao động sẽ khai phá sản hoặc đóng cửa trước khi quý vị nhận được bất kỳ khoản tiền lương nào.
- **TẠI SAO LẠI TỪ CHỐI ĐỀ NGHỊ DÀN XẾP?** Quý vị có thể nhận được ít hơn rất nhiều so với số tiền lương và các khoản phạt mà quý vị có quyền được nhận theo luật. Nếu quý vị nhận đề nghị dàn xếp quá thấp, quý vị có thể đòi hỏi số tiền cao hơn và cố gắng thương lượng cho một số tiền dàn xếp có thể chấp nhận được.



4 CHỨNG MINH KHIẾU NẠI CỦA QUÝ VỊ TẠI PHIÊN XÉT XỬ

Nếu khiếu nại của quý vị không dàn xếp được tại buổi họp dàn xếp, quý vị sẽ nhận được Thông Báo Xét Xử cho biết ngày và giờ xét xử. Trong phiên xét xử, quý vị và các bị cáo sẽ làm chứng tuyên thệ và cung cấp bằng chứng về khiếu nại đó. Quý vị phải chịu trách nhiệm chứng minh rằng chủ lao động còn nợ tiền lương của quý vị. Viên Chức Xét Xử sẽ không có bất kỳ tài liệu hỗ trợ nào mà quý vị đã cung cấp trước đó cho Ủy Viên Lao Động, do vậy quý vị phải nộp tất cả các bằng chứng của mình tại phiên xét xử.

ĐỂ CHUẨN BỊ CHO PHIÊN XÉT XỬ:

- Xem lại các tài liệu trong khiếu nại của mình, ví dụ như số giờ mình đã làm và số tiền mình đã được trả, và chuẩn bị các ghi chú và mốc thời gian của các sự việc mà quý vị có thể xem lại xét trong phiên xét xử.
- Mang theo nhiều bản sao của bất kỳ tài liệu nào hỗ trợ mình cho khiếu nại của quý vị, cho Viên Chức Xét Xử và các bị cáo.
- Hỏi các nhân chứng có thể làm chứng ủng hộ cho khiếu nại của quý vị đến tham dự phiên xét xử.
- Quý vị có quyền đặt câu hỏi với các bị cáo và bất kỳ nhân chứng nào của họ. Hãy chuẩn bị trước một danh sách các câu hỏi cần thiết.
- Quý vị có thể có một luật sư đại diện cho mình trong phiên xét xử. Nếu quý vị thắng cuộc khiếu nại, các bị cáo phải trả lệ phí cho luật sư của quý vị.

5

XEM XÉT PHÁN QUYẾT VÀ XIN TRỢ GIÚP NẾU CHỦ LAO ĐỘNG KHÁNG CÁO

Sau phiên xét xử, quý vị sẽ nhận được phán quyết được gọi là Lệnh Tòa Án, Phán Quyết hay Bồi Thường (“ODA”). ODA sẽ giải thích phán quyết của Ủy Viên Lao Động và nếu có số tiền mà chủ lao động phải trả cho quý vị. Nếu không có bên nào nộp đơn kháng cáo để thay đổi phán quyết trong vòng 15 ngày thì ODA sẽ trở thành chính thức và được chấp hành như phán quyết của tòa án.

Nếu chủ lao động kháng cáo, Tòa Án Tối Cao sẽ xét xử mà không cần xem lại phán quyết của Ủy Viên Lao Động. Quý vị và chủ lao động sẽ phải trình bày bằng chứng và làm chứng một lần nữa. Ủy Viên Lao Động có cung cấp đơn cho những người lao động có thu nhập thấp để yêu cầu có luật sư đại diện miễn phí. Nếu quý vị kháng cáo thì có thể tự mình đại diện hoặc thuê luật sư.

Nếu quý vị không nhận được toàn bộ số tiền bồi thường từ các bị cáo, quý vị có thể nộp đơn xin tiền lương chưa thanh toán (nhưng không phải tiền phạt) từ Quỹ Đặc Biệt Của Ngành May (Garment Special Fund). Người Phó Ủy Viên chỉ định cho khiếu nại của quý vị có thể giúp quý vị điền đơn cần thiết để nhận tiền từ quỹ này.

“Tôi làm việc tại một hãng may cho một người thầu đã không trả lương cho một tuần làm việc của tôi. Trong thời gian này, tôi đã may áo đầm với hai nhãn hiệu khác nhau rồi được bán ở một cửa tiệm quần áo. Khi tôi nộp đơn khiếu nại về tiền lương đến Văn Phòng Ủy Viên Lao Động, người Phó Ủy Viên nói cho tôi biết là hai nhãn hiệu (“nhà máy sản xuất”) và cửa tiệm bán quần áo có thể là những nhà bảo chứng cho khiếu nại của tôi. Điều này có nghĩa là người thầu, nhà máy sản xuất và có thể cửa tiệm bán quần áo đều là những bị cáo trong khiếu nại của tôi và có trách nhiệm trả lương cho tôi.”



QUYỀN LỢI CỦA NHỮNG NHÂN VIÊN LÀM NGÀNH MAY:

Lương Tối Thiểu: Quý vị phải được trả lương không dưới hơn lương tối thiểu của Tiểu Bang, cho dù được trả lương theo việc, theo giờ, hay lương tháng.

Ví dụ nếu một người thầu trả công \$0.12 cho mỗi miếng và nhân viên làm được 40 miếng trong một giờ (tổng cộng \$4.80), người thầu vẫn phải trả ít nhất mức lương tối thiểu của Tiểu Bang, bất chấp số lượng hoàn thành và tiền của mỗi miếng.

Làm Thêm Giờ: Quý vị phải được nhận lương làm thêm cho giờ:

- Gấp 1.5 lần lương thường cho những tiếng làm thêm trên hơn 8 tiếng một ngày hoặc 40 tiếng một tuần, và
- Gấp hai lần lương thường cho những tiếng làm trên 12 tiếng một ngày.

Nếu quý vị làm bảy ngày một tuần, quý vị phải được trả lương:

- Gấp 1.5 lần lương thường cho 8 tiếng đầu tiên của ngày thứ bảy, và
- Gấp hai lần lương mỗi giờ cho các giờ sau 8 tiếng của ngày thứ bảy.

Văn Phòng Ủy Viên Lao Động có thể giúp quý vị tính lương, kể cả lương làm thêm giờ. Quý vị có quyền được hưởng lương thêm giờ cho dù được trả lương theo việc hoặc theo giờ.

Khoản Lương Theo Giờ như Đã Hứa: Chủ lao động phải trả quý vị tiền lương như họ đã hứa. Ví dụ, nếu chủ lao động đã hứa trả \$10 một giờ nhưng chỉ trả cho quý vị \$8 một giờ, quý vị có thể khiếu nại cho số tiền còn thiếu là \$2 một giờ.

Giờ Ăn hoặc Nghỉ Giải Lao: Quý vị phải được 30 phút ăn trưa không trả lương và không bị gián đoạn cho mỗi năm giờ làm việc và 10 phút nghỉ giải lao có lương cho mỗi bốn giờ làm việc. Quý vị có thể được nghỉ giải lao ngay cả khi quý vị làm ít hơn 4 tiếng.

Cùi check lãnh lương hoặc báo cáo trả lương: Quý vị phải được nhận cùi check lãnh lương hoặc báo cáo trả lương với tên chủ lao động, địa chỉ và số điện thoại ghi trên đó; tên của quý vị, số nhân viên (employee ID) hoặc 4 số cuối của số an ninh xã hội; tổng cộng tiền lương; các khoản thuế khấu trừ; những ngày làm việc được trả lương trong check này; số lượng các miếng làm và tiền lương của mỗi miếng; và tên của các hãng may có hàng được may trong kỳ lương đó.

Ngày lãnh lương: Quý vị có quyền được lãnh lương theo định kỳ, ít nhất hai lần một tháng, và chủ lao động phải dán thông báo ở chỗ làm việc ngày trả lương thường lệ, giờ và địa điểm phát lương.

Công Cụ, Tiếp Liệu và Các Thiết Bị Cần Bản: Bất cứ công cụ và tiếp liệu nào mà quý vị cần để làm việc như kim may, kéo, máy may, đều phải do chủ cung cấp và bảo trì miễn phí.

Phiếu lương cuối cùng: Quý vị phải được nhận phiếu lương trong ngày cuối cùng khi bị đuổi việc. Nếu quý vị không được trả khi thôi việc, quý vị có thể được hưởng thêm lương từng ngày cho mỗi ngày mà chủ lao động giữ phiếu lương cuối cùng của quý vị, tối đa là 30 ngày.

Tiền phạt đối với check bị trả lại: Nếu chủ lao động ký check cho quý vị và mà bị trả lại do vì không đủ tiền, quý vị có quyền nhận tiền phạt tới 30 ngày lương ngoài số tiền lương ghi trong check.

Các Câu Hỏi Thường Gặp (FAQs)

1. Nếu chủ của tôi dọn đi hoặc đổi tên hãng, tôi có thể ghi tên hãng mới trong đơn khiếu nại của tôi được không?

Được. Quý vị có thể khiếu nại về hãng kế thừa (“successor”) nếu chủ lao động dọn đi hoặc đổi tên hãng. Đây có nghĩa là nếu hãng đóng cửa mà không trả lương cho quý vị và mở một hãng mới với tên mới hay chủ mới, thì hãng mới này có thể vẫn phải có trách nhiệm trả lương còn thiếu của quý vị.

2. Nếu chủ của tôi trả tôi tiền mặt mà không có phiếu báo cáo lương thì tôi phải nộp những chứng từ gì để hỗ trợ khiếu nại của tôi?

Quý vị nên nộp bất cứ giấy tờ gì như bản ghi giờ, sổ ghi giờ, hoặc các ghi chú cá nhân hoặc lịch đi làm để chứng minh những giờ đã làm của quý vị. Nếu quý vị không có giấy tờ hỗ trợ khiếu nại của quý vị, quý vị có thể cung cấp ước tính chính xác nhất.

3. Khi nào thì tôi nhận được số tiền lương chưa trả?

Điều này còn tùy thuộc nhiều thứ. Nhiều khiếu nại được dàn xếp và quý vị nhận được tiền tại thời điểm đó hoặc được nhận tiền thành nhiều lần dựa trên thỏa thuận. Nếu khiếu nại của quý vị không được dàn xếp, quá trình xét xử và phán quyết và nhận tiền có thể kéo dài vài tháng.

4. Nếu chủ lao động sa thải, giáng cấp hoặc trừng phạt tôi vì đã khiếu nại thì sao?

Luật pháp California nghiêm cấm các chủ lao động trả thù nhân viên vì họ đã sử dụng quyền lao động. Thêm vào đó, chủ lao động của quý vị không thể báo cáo hoặc hù dọa báo cáo tình trạng di trú của quý vị vì quý vị đã sử dụng quyền lao động. Nếu chủ lao động trả thù quý vị, quý vị có thể khiếu nại vì bị trả thù tới Cơ Quan Khiếu Nại Trả Thù (Retaliation Complaint Unit) của Ủy Viên Lao Động.

5. Khiếu nại của tôi ảnh hưởng như thế nào đến các bạn đồng nghiệp của tôi đang ở trong tình trạng như tôi?

Khiếu nại của quý vị không có ảnh hưởng gì đến các người đồng nghiệp. Nếu việc vi phạm luật lao động ảnh hưởng đến nhiều người làm việc ở đó, quý vị có thể nộp Báo Cáo Khiếu Nại Vi Phạm Luật Lao Động đến Cục Thi Hành Hiện Trường (Bureau of Field Enforcement - BOFE) của Ủy Viên Lao Động. BOFE sẽ duyệt xét các báo cáo và có thể điều tra chủ lao động của quý vị, biên phạt và đòi hỏi chủ lao động phải trả lương còn thiếu cho quý vị.



VĂN PHÒNG ỦY BAN LAO ĐỘNG KHU VỰC LOS ANGELES

320 W. 4TH STREET, SUITE 450, LOS ANGELES, CA 90013

(213) 620-6330

www.dir.ca.gov/dlse

